

16. august 2019

EM2019/60

Jeg fremsætter hermed følgende beslutningsforslag i henhold til § 33 i forretningsordenen for Inatsisartut:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at undersøge fordele og ulemper ved at indføre pant på cigaretter og dermed også returpant på cigaretskodder. Undersøgelsen skal forelægges Inatsisartut senest i forbindelse med EM 2020.

(Medlem af Inatsisartut Justus Hansen, Demokraterne)

Begrundelse

Uanset hvor man befinder sig i vort land, kan man ikke undgå at bemærke tilstedeværelsen af cigaretskodder på jorden. Det gælder både på gader og ude i naturen.

Det er ikke noget kønt syn – og det påvirker miljøet mere, end de fleste måske er klar over.

Cigaretfilter indeholder fibre af celluloseacetat, som er en form for plast, som er langsomt nedbrydelig. De udgør en væsentlig kilde til forurening af vore have med mikroplast, som ender i maverne på fisk og fuglevildt.

Brugte cigaretfilter – altså skodder – afgiver desuden en række skadelige stoffer til naturen: arsen, nikotin, tungmetallerne bly, kobber, krom og cadmium, samt tjærestoffer. I et kontrolleret laboratorieforsøg med saltvands- og ferskvandsfisk fandt forskerne, at 1 skod per liter vand slog både saltvands- og ferskvandsfisk ihjel¹.

Cigaretskodder hører derfor hjemme i en affaldsbeholder, ikke smidt på jorden.

Det siger sig selv, at rygerne burde rydde op efter sig selv, men der må vi bare konstatere, at det ikke sker.

Jeg mener på den baggrund, at det er på tide, at vi griber tingene anderledes an. Jeg mener, at vi bør indføre en form for pantsystem, ligesom vi kender det fra flasker.

Det er dog ikke tilrådeligt at indføre sådan et system uden videre. Det bedste er naturligvis først at undersøge tingene ordentligt. Her er der flere ting, der er værd at tage med i overvejelserne.

Først og fremmest er det vigtigt at finde ud af, hvilken form for pantsystem, der skal benyttes. Skal det være pr. skod eller skal det være en form for pris pr. indsamlet gram?

Herudover er det vigtigt at finde ud af, hvor skodderne skal afleveres, og ikke mindst hvordan de

¹ <https://www.cancer.dk/forebyg/undga-roeg-og-rygning/passiv-rygning/udendoers-rygning/cigaretskod/>

herefter skal indsamles og destrueres. Dette skal efter min mening ske på en miljø- og sundhedsmæssig forsvarlig måde.

Det er også vigtigt at finde ud af, hvordan pantet skal være på selve købet af cigaretterne. Skal pantet direkte modsvare returpanten eller skal det være som en form for generel merbetaling pr. cigaret? Dette skyldes ikke mindst, at cigaretter også findes uden filtre, og af hensyn til folkesundheden vil det ikke være hensigtsmæssigt, såfremt cigaretter uden filtre opnår en prisfordel i forhold til cigaretter med filter.

Herudover bør undersøgelsen afdække de sundhedsmæssige konsekvenser ved at borgere, herunder børn, begynder at indsamle cigaretskodder. Hvad har det af sundhedsmæssige konsekvenser, at børn samler gift fra gaden for nu at sætte det lidt på spidsen?

Endelig er det naturligvis vigtigt, at undersøgelsen afdækker, hvad et pantsystem vil koste at oprette og drive. Her er det min klare mening, at oprettelse og drift af systemet skal betales af brugerne, hvilket i dette tilfælde vil sige rygerne. Dette kunne eksempel ske ved at hæve afgiften på cigaretter og på den måde sikre, at det er rygerne, der betaler for udgiften. Dette er dog også et aspekt, som bør undersøges nærmere.

Jeg håber, at Naalakkersuisut og partierne i Inatsisartut finder mit forslag relevant, og at det vil blive støttet.

De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Der vil være udgifter i forbindelse med udarbejdelsen af undersøgelsen. Disse forventes dog ikke at overstige et halvt akademisk årsværk.

De økonomiske og administrative konsekvenser for det private erhvervsliv

Ingen i forbindelse med undersøgelsen.

De økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne

Ingen i forbindelse med undersøgelsen.